

**Nederland 2040:
een toekomstbeeld**

2040

NEDERLAND

Doelen voor Nederland in 2040

Concept

Colofon

Nederland 2040: een toekomstbeeld

Een verhaal voor Nederland in 2040

Auteur

Denktank Nederland 2040

www.toekomstnederland2040.nl

Creative Commons

De Argumentenfabriek

CC 2023

www.argumentenfabriek.nl

Het project Denktank Nederland 2040: een toekomstbeeld, is een initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en De Argumentenfabriek.

Concept, juni 2023

Doelen voor Nederland in 2040

Welkom in 2040. We hebben de tijd zeventien jaar vooruit gespoeld. Nederland is een krachtiger, groener en menselijker land dan in 2023.

1. Een krachtiger Nederland

Een krachtiger Nederland betekent dat Nederland in 2040 sterker is dan nu en dat het ons ook economisch voor de wind gaat. We investeren structureel in mensen, kennis, innovatie en infrastructuur. We hebben een overheid die uitblinkt in eenvoud en slagkracht en politici die durven te kiezen en oog hebben voor de lange termijn. En we dragen in Europees verband bij aan mondiale vrede, veiligheid en voorspoed.

Doelen bij het hoofddoel *Een krachtiger Nederland*

Korte omschrijving	Doel
Productieve circulaire economie	In 2040 leven en werken mensen in een hoogproductieve en (meer) circulaire economie met structureel hogere nettolonen.
Adaptieve economie	In 2040 leven en werken mensen in een economie die voorbereid is op crises en zich makkelijk kan aanpassen aan ontwikkelingen.
Meer publieke en private innovatie	In 2040 zetten private en publieke sectoren systematisch in op innovatie (ook om arbeidstekorten tegen te gaan).
Hogere arbeidsparticipatie	In 2040 kent Nederland een hogere arbeidsparticipatie, waardoor minder mensen een beroep doen op sociale zekerheid.
Bredere ontwikkeling van jongeren	In 2040 zitten kinderen en jongeren op integrale scholen met een pedagogisch klimaat dat hen uitdaagt en in staat stelt zich breed (cognitief, cultureel, sportief, democratisch) te ontplooiën.
Betere schoolprestaties	In 2040 presteren Nederlandse jongeren voor lezen, wiskunde en natuurwetenschappen ruim boven het gemiddelde van de OESO- en EU-landen.
Permanent leren en ontwikkelen	In 2040 ontwikkelen mensen zich voortdurend om goed inzetbaar te worden en blijven op de arbeidsmarkt.
Minder beleid en toezicht	In 2040 kent Nederland minder beleid, regels, toezicht en bureaucratie.
Meer ruimte voor burger en bedrijf	In 2040 kent Nederland een sterk maatschappelijk middenveld (<i>civil society</i>) en een overheid die mensen en bedrijven ruimte laat te leven en te ondernemen.

Meer zelforganisatie	In 2040 organiseren mensen zich meer in gemeenschappen (zoals in woon- en energiecoöperaties) om zelf in hun behoeften te kunnen voorzien onafhankelijk van bedrijven en overheden.
Weerbare democratie	In 2040 zijn mensen in Nederland beter in staat om met elkaars verschillen, imperfecties en conflicten om te gaan en zijn instituties weerbaar om aanvallen op de democratie en rechtstaat te weerstaan.
Adaptievere samenleving	In 2040 zijn burgers en maatschappelijke organisaties beter dan nu in staat zich aan te passen aan veranderende omstandigheden.
Eenvoudigere belastingen	In 2040 heeft Nederland een belastingstelsel dat uitvoerbaar, eenvoudig en begrijpelijk is, gebaseerd op de principes dat de gebruiker betaalt en dat prijzen inclusief zijn (dat wil zeggen zowel directe kosten als indirecte maatschappelijke kosten omvatten).
Beter gebruik van technologie	In 2040 benutten mensen en bedrijven de (economische en sociale) kansen van technologie en beschermen ze zich adequaat tegen de gevaren ervan.
Veiliger voor existentiële risico's	In 2040 zijn mensen beter beschermd tegen existentiële risico's, zoals artificiële intelligentie, een extreme pandemie of een 'nucleaire winter'.
Meer ervaren voordeel van de EU	In 2040 ervaren mensen en bedrijven voordeel van een bestuurlijk en (geo)politiek sterke en weerbare Europese Unie (met meer dan dertig lidstaten).
Minder kans op oorlog tussen staten	In 2040 is de kans op (grootschalig) interstatelijk conflict beperkt, zoals vanwege een sterke NAVO.
Betere samenwerking met Afrika	In 2040 heeft Europa een gezonde relatie en samenwerking met Afrika en het Midden-Oosten, waarbij mensen in deze regio's in stabielere samenlevingen leven (mede dankzij coherent Europees beleid).
Grotere bijdrage aan mondiale harmonie	In 2040 is Nederland in staat een betekenisvolle bijdrage te leveren aan vrede en stabiliteit in de wereld.

2. Een groener Nederland

Een groener Nederland betekent dat we in 2040 leven en werken in harmonie met de natuur. Dat onze energievoorziening klimaatneutraal is, onze productie en consumptie veel duurzamer. We consumeren niet minder, wel anders. Economische groei is duurzame groei geworden, binnen de planetaire grenzen. Meer ruimte voor groen en voor water maken dat we de gevolgen van de klimaatverandering aankunnen.

Doelen bij het hoofddoel *Een groener Nederland*

Korte omschrijving	Doel
Sterke natuur met meer veerkracht	In 2040 leven mensen, dieren en planten beter samen in een omgeving met sterke en veerkrachtige natuur.
Meer oog voor planten en dieren	In 2040 weegt het openbaar bestuur in Nederland huidige én toekomstige belangen van mensen, dieren en planten (hier en elders) mee bij het nemen van besluiten.
Meer betrokken bij de leefomgeving	In 2040 zijn meer mensen betrokken bij de inrichting van hun (groenere) leefomgeving (met altijd oog voor mensen die (nog) niet mee willen of kunnen).
Kleinere CO ² -voetafdruk	In 2040 is de uitstoot van broeikassen per Nederlander afgenomen, door anders te consumeren zonder welzijn in te leveren (nutsbehoud).
Klimaatbestendiger wonen	In 2040 woont de Nederlandse bevolking in energieneutrale woningen die bestand zijn tegen invloeden van het klimaat, waaronder wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen.
Klimaatneutraal energiesysteem	In 2040 is het Nederlandse energiesysteem klimaatneutraal.
Sneller en schoner reizen	In 2040 kunnen mensen snel, veilig, (bijna) emissieloos en betaalbaar reizen in en door heel Nederland en Europa
Minder materiaalverbruik	In 2040 is het materiaalverbruik voor goederen die aan consumenten worden verkocht, met een derde gedaald.
Meer verantwoordelijke bedrijven	In 2040 is Nederland een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven die economische, sociale en ecologische waarde creëren.

3. Een menselijker Nederland

Een menselijker Nederland betekent dat we in 2040 leven in een zorgzame samenleving, waarin mensen tijd en aandacht hebben voor elkaar. Waarin kinderen tot volle bloei komen, waarin we voortdurend investeren in mensen en waarin iedereen kan rekenen op brede bestaanszekerheid. Een land waarin tegenover heldere burgerplichten vanzelfsprekend ook heldere burgerrechten staan.

Doelen bij het hoofddoel *Een menselijker Nederland*

Korte omschrijving	Doel
Menswaardiger bestaan	In 2040 leiden mensen in Nederland een menswaardig bestaan met voldoende inkomen voor levensonderhoud.
Gezonder en betaalbaar wonen	In 2040 hebben alle mensen in Nederland een betaalbare en gezonde woonruimte.
Meer zekerheid voor werkenden	In 2040 hebben mensen zekerheid over hun arbeidsinkomen en ontwikkelmogelijkheden ongeacht de aard van hun arbeidsrelatie(s).
Waardering voor (on)betaald werk	In 2040 krijgen mensen waardering voor alle vormen van (betaald en onbetaald) werk.
Meer zelfbeschikking voor mensen	In 2040 hebben mensen controle over hun eigen leven en kunnen ze zelf keuzes maken die voor hen belangrijk zijn.
Meer eigenwaarde	In 2040 voelen mensen zich waardevol als individu en zijn ze in staat vanuit hun eigen mogelijkheden bij te dragen aan de samenleving.
Altijd toegang tot hulp en zorg	In 2040 hebben alle mensen die dit nodig hebben eenvoudig toegang tot zinnige en betaalbare hulp en zorg voor het verbeteren van hun kwaliteit van leven.
Meer mensen zorgen	In 2040 willen mensen (professioneel en niet professioneel) bijdragen aan zorg en welzijn van anderen.
Klaar voor de laatste levensfase	In 2040 zijn mensen in staat te spreken over de eindigheid van het leven en bereiden mensen zich voor op hun laatste levensfase.
Inclusiever samenleven	In 2040 kunnen mensen in Nederland zonder belemmeringen meedoen in de samenleving, onafhankelijk van hun positie (zoals klasse, gender, herkomst, woonplaats, levensovertuiging, opleidingsniveau en/of beperking).
Veerkrachtigere mensen	In 2040 zijn mensen veerkrachtiger: ze kunnen (binnen hun eigen mogelijkheden) beter omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen.

Kinderrechten gewaarborgd	In 2040 worden kinderrechten (zoals het recht van ieder kind op een toereikende levensstandaard) in beleid gehonoreerd en wegen hun belangen mee bij democratische besluitvorming.
Minder regionale ongelijkheid	In 2040 kent Nederland minder regionale sociaaleconomische ongelijkheid.
Menswaardig voor arbeidsmigranten	In 2040 zijn (Nederlandse en Europese) processen voor het toelaten en uitwijzen van arbeidsmigranten menswaardig, rechtvaardig en robuust.
Succesvoller integreren	In 2040 integreren vluchtelingen en migranten snel en succesvol in de Nederlandse samenleving.
Meer vertrouwen in de rechtsstaat	In 2040 hebben mensen groot vertrouwen in de rechtsstaat en voelen zij zich hier samen verantwoordelijk voor.
Betere en snellere rechtsspraak	In 2040 ervaren mensen betere rechtsbescherming, snelle, eerlijke en nabije rechtsspraak en lossen ze makkelijker conflicten op.

Het project Denktank Nederland 2040: een toekomstbeeld, is een initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en De Argumentenfabriek.